

Fylkesmannen i Aust-Agder

Endelig rapport etter tilsyn med Arendal kommunes oppfølging av barn (7-12 år) med psykiske vansker

Virksomhetens adresse: Postboks 123, 4891 GRIMSTAD
Tidsrom for tilsynet: 13.10.16 – 10.02.17
Kontaktperson i virksomheten: Tora Halvorsen

Sammendrag

Vi har i dette tilsynet undersøkt hvilke rutiner og systemer Arendal kommune har for å sikre helhetlige og koordinerte tjenester for barn 7 – 12 år som har, eller er i ferd med å utvikle, psykiske vansker. Vi har tatt utgangspunkt i barn som er henvist Abup og sett på forløpene forut for henvisningen til spesialisthelsetjenesten. Det er samhandlingen internt i Arendal kommune som har vært fokus for tilsynet.

Vi har hjemmel for å føre tilsyn med helsetjenestene, men vi har også beskrevet enkelte funn knyttet til utdannings- og barnevernssektoren da disse har betydning for kommunens helhetlige tjenester til barna.

Tilsynet har vist mangelfull styring og ledelse av tjenestene til barn og unge som strever. Det følges ikke med på at tjenestene fungerer som forutsatt og er tilstrekkelige for å gi et forsvarlig tilbud. Manglende styring gir en uakseptabel stor risiko for svikt i tjenestene til den enkelte og det sikres ikke likeverdig behandling og en god utnyttelse av kommunens ressurser.

Vi har i tilsynet avdekket to avvik og gitt en merknad:

Avvik 1:

Kommunen sikrer ikke systematisk samhandling rundt barn 7 – 12 år med psykiske vansker

Avvik 2:

Kommunen sikrer ikke at barn 7 – 12 år med psykiske vansker får et faglig forsvarlig tilbud

Merknad:

Arendal kommune har ikke gode rutiner for å sikre at barna blir hørt i saker som gjelder dem selv.

Dato: 10.02.17

Anne-Sofie Syvertsen
Fylkeslege

Anne Stiansen
revisjonsleder

Helene Frydenberg,
revisor

Tonje F. Valenzuela
revisor

Innhold

Sammendrag	1
1. Innledning	4
2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold	4
3. Gjennomføring	5
4. Hva tilsynet omfattet.....	6
5. Funn.....	7
6. Vurdering av virksomhetens styringssystem.....	10
7. Regelverk.....	11
8. Dokumentunderlag.....	11
9. Deltakere ved tilsynet.....	13

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter utvidet systemrevisjon i Arendal kommune i perioden 13.10.16 – 10.02.17. Revisjonen inngår som en del av Fylkesmannens planlagte tilsynsvirksomhet i inneværende år. Bakgrunn for tilsynet er en økende bekymring knyttet til barn og unge som er i ferd med å utvikle psykiske vansker. Erfaringer fra andre områder viser at selv om enkelttjenester kan være gode hver for seg så svikter det ofte når det gjelder samhandling.

Fylkesmannen er gitt myndighet til å føre tilsyn med kommunens helse-, omsorgs- og sosialtjenester i medhold av lov om kommunale helse- og omsorgstjenester (khol) § 12-3.

Formålet med systemrevisjonen er å vurdere om virksomheten ivaretar ulike krav i lovgivningen gjennom sin internkontroll. Revisjonen omfattet undersøkelse om:

- hvilke tiltak virksomheten har for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av lovgivningen innenfor de tema tilsynet omfatter
- tiltakene følges opp i praksis og om nødvendig korrigeres
- tiltakene er tilstrekkelige for å sikre at lovgivningen overholdes

En systemrevisjon gjennomføres ved granskning av dokumenter, ved intervjuer og andre undersøkelser.

Rapporten omhandler de funn som er avdekket under revisjonen innenfor et avgrenset tema, og gir derfor ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor de områder tilsynet omfatter.

- **Avvik** er mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift
- **Merknad** er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten finner grunn til å påpeke mulighet for forbedring

2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold

Arendal kommune er Aust-Agders fylkeshovedstad og hadde pr 01.01.16 44 313 innbyggere. Kommunen har vært gjennom flere store omorganiseringsprosesser de siste årene, siste gang i 2014. De har innført Arendalsmodellen som blant annet setter fokus på tverrfaglig samarbeid innenfor det enkelte oppvekstområde mellom ansatte i barnehage, skole, barnevern, PPT, skolehelsetjeneste, oppvekstmedarbeidere og fritidsmedarbeidere.

Tjenester til barn 7-12 år som har eller i ferd med å utvikle psykiske vansker er organisert i flere enheter og avdelinger, og under to kommunalsjefer. Enhet «Levekår» som omfatter blant annet helsestasjon, forebyggende tjenester barn, unge og familier (heretter kalt forebyggende tjenester), kommuneoverlegene og barnevern er organisert under kommunalsjef for «Helse og levekår». Skolene og «Spesialpedagogiske tjenester» er organisert under kommunalsjef for «Pedagogiske tjenester». Arendal kommune har 20 skoler (17 offentlige og 3 private), 8 av skolene er 1-10 skoler.

Forebyggende tjenester er den avdelingen som i hovedsak skal gi et oppfølgingstilbud til barn som sliter med psykiske vansker. Avdelingen ble opprettet i 2014, og er slått sammen av tre enheter/team; ungdomsteam, barne- og familieteamet og oppvekstmedarbeidere. De har 18,4 årsverk fordelt på 19 personer. Personalgruppa er tverrfaglig sammensatt. Forebyggende tjenester er delt opp i to geografiske team, øst og vest. Alle, med unntak av psykolog og helsesøster, har stillingsbetegnelsen miljøterapeut. Avdelingen har ulike gruppetilbud og gir også individuell oppfølging. De har faste dager ute på alle 1-10-skolene.

Avdelingen har i en periode avgitt 4 årsverk (fordelt på flere ansatte) til barnevernet.

Forebyggende tjenester har faste samarbeids-/drøftingsmøter med Abup ca hver andre uke der enkeltsaker kan meldes opp.

Skolehelsetjenesten er organisert under avdeling Helsestasjon. Hver skole har en fast helsesøster som har kontordag på skolen enkelte dager. Skolehelsetjenesten følger fastlagt program (jfr. Veileder for skolehelsetjenesten) og gir også tilbud om veiledning og oppfølging.

Skolene og PPT har faste møter i «Ressursteam» hver måned. Dette er en arena for å drøfte saker der skolen er bekymret for en elevs læringsutbytte, og vurdere om det er behov for å iverksette tiltak knyttet til dette. Dette er et skolefaglig samarbeidsmøte der spes.ped.koordinator, rektor/avdelingsleder og pp-rådgiver er faste deltakere.

Et sentralt tiltak i Arendalsmodellen for å få til tverrfaglig samarbeid rundt barn som strever er «Oppvekstteam». Kommunen er delt opp i 8 oppvekstområder; Stuenes, Roligheden, Birkenlund, Moltemyr, Stinta, Hisøy, Asdal og Nedenes. Til hvert oppvekstteam / hver skole er det tilknyttet et tverrfaglig oppvekstteam 6-16 år. I tillegg er det et eget oppvekstteam 0-5 år som er for hele kommunen. Oppvekstteam består av representant fra skole, PPT, helsestasjon, forebyggende tjenester og barnevernstjenesten. Disse er faglige representanter for sine tjenester og beslutter aktuelle tiltak overfor eleven. Rektor/avdelingsleder leder møtene. Andre enn teamets faste medlemmer kan kalles inn ved behov. Det er som oftest skolen som melder inn saker til oppvekstteam 6-16 år, men alle kan i prinsippet melde inn saker. Foresatte må samtykke til at en sak tas opp i oppvekstteam.

3. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Revisjonsvarsel ble utsendt 13.10.16. Oversikt over dokumenter virksomheten har oversendt i forbindelse med tilsynet er gitt i kapitlet Dokumentunderlag.

Formøte ble avholdt 22.10.16.

Åpningsmøte ble avholdt 05.12.16 .

Intervjuer

66 personer ble intervjuet:

- 9 barn
- 19 foresatte
- 10 (12*) fastleger (*helsestasjonslege og kommuneoverlege er også fastleger)
- 4 ansatte i Abup
- 24 ansatte i kommunen.

Oversikt over dokumentasjon som ble gjennomgått under revisjonsbesøket er gitt i kapitlet Dokumentunderlag.

Sluttmøte ble avholdt 08.12.16. Det ble i tillegg avholdt et ekstra sluttmøte for Forebyggende tjenester 21.12.16. ettersom disse ikke hadde mulighet til å delta på det ordinære sluttmøtet.

4. Hva tilsynet omfattet

Vi har i dette tilsynet undersøkt hvilke rutiner og systemer Arendal kommune har for å sikre helhetlige og koordinerte tjenester for barn 7 – 12 år som har, eller er i ferd med å utvikle, psykiske vansker. Vi har tatt utgangspunkt i barn som er henvist Abup og sett på forløpene forut for henvisningen til spesialisthelsetjenesten.

Skolen er arenaen alle barn 7-12 år er, og dette er derfor en viktig arena for å identifisere vanskeligheter av ulike slag. Andre viktige hjelpeinstanser er PPT, barnevernstjenesten, skolehelsetjenesten, fastlegen og andre kommunale helsetilbud. For de barna der kommunale tjenester ikke er tilstrekkelig er Abup, Habu og/eller Statped aktuelle samarbeidsaktører. Vi har sett på hvordan Arendal kommune legger til rette for samarbeid på tvers av avdelinger og sektorer internt i kommunen. Samarbeid med «andrelinjetjenesten» har ikke vært tema for tilsynet. Vi har avgrenset mot NAV og andre tjenester til voksne, selv om vi ser de ofte har en viktig rolle overfor barn og familier med en vanskelig hjemmesituasjon.

Vi har sett på om kommunen har et godt system for å fange opp og gi forsvarlig hjelp til barn som strever. Det er helsetjenestene vi har hatt hjemmel for å føre tilsyn med, men vi har også beskrevet enkelte funn knyttet til utdannings- og barnevernssektoren da disse har betydning for kommunens helhetlige tjenester til barna. Barn er «hele» mennesker og ikke «sektorinndelt», det er derfor viktig at tjenestene er helhetlige og koordinerte.

Vi har i tilsynet ikke hatt tilsyn med den enkelte fastlege, men har undersøkt hvordan kommunen har lagt til rette for samarbeid med fastlegene og kommunens øvrige tjenester knyttet til barn 7-12 år. Vi har sett på hvilke rutiner det er for å samarbeide med fastlegene og på hvilken måte det legges til rette for at de er med i samhandling rundet det enkelte barn.

I regelverket er det generelt lite konkrete krav til organisering av samarbeid og hvordan samarbeid skal gjennomføres. For å vurdere kvaliteten på samarbeidet har vi i dette tilsynet sett etter kjennetegn på godt samarbeid. Vi har bl.a sett etter om det er:

- Tydelig og oversiktlig organisering av tjenestene og oppgavene
- Møte- og rapporteringsordninger
- Klare samarbeidsrutiner/strukturerte møtearenaer
- Henvisningsrutiner og tilbakemeldingsrutiner
- Ansvarsgrupper – eller annet strukturert samarbeid rundt barna
- Tverrfaglige team

Dette vil være kjennetegn på samarbeid, og om kommunens tjenester bruker hverandre for å løse oppgavene.

Kommunens styring er helt sentral for å sikre god samhandling og forsvarlige tjenester. Vi har i tilsynet sett på om kommunen har en fungerende internkontroll som sikrer at oppfølgingen ikke blir personavhengig og «tilfeldig», og som sikrer at barna får rette tjenester til rett tid.

Vi har hatt et ekstra fokus på Barnekonvensjonens artikkel 12 om barns rett til å bli hørt. Vi har undersøkt hvordan de ulike instansene/kommunen sikrer at barnets egen «stemme» blir ivaretatt.

5. Funn

Avvik 1:

Kommunen sikrer ikke systematisk samhandling rundt barn 7 – 12 år med psykiske vansker

Avvik fra følgende myndighetskrav:

Hol § 3-4. Fastlegeforskriften § 8. Interkontrollforskriften § 4.

Avviket bygger på følgende:

- Oppvekstteam er beskrevet som en sentral arena for tverrfaglig samhandling i Arendalsmodellen. Vi fant at:
 - Det mangler styring/beskrivelse/instruks på hva oppvekstteam 6-16 år skal være og hvordan det skal driftes. (Rutinebeskrivelsen fra 2012 er utdatert med hensyn til organisering og den følges i ulik grad).
 - Koordineringsansvaret er uklart.
 - Oppvekstteam 6-16 år ikke er prioritert fra alle instanser.
 - Det mangler rutiner for hva som skal dokumenteres fra møtene og hvem som skal ha referat. Det er ulik praksis i de ulike teamene.
 - Det ikke er rutiner for å ha oppfølgingsmøter for å sikre gjennomføring av planlagte tiltak. Det er ulik praksis.
 - Flere skoler er uten fungerende oppvekstteam, og teamene benyttes i ulik grad der de fungerer.
 - Det er ingen krav til rapportering/registrering av saker.

- Oppvekstteam møtene brukes kun til å diskutere enkeltsaker, ikke til å drøfte generelle problemstillinger knyttet til samarbeid.
 - Ingen av familiene vi intervjuet hadde hatt tilbud om Oppvekstteam 6-16 år.
 - Verken fastlegene eller foresatte vi intervjuet kjente til Oppvekstteam 6-16 år.
 - Informasjon om Oppvekstteam 6-16 år er lite tilgjengelig. Det er ikke oppdaterte brosjyrer eller informasjon om det på kommunens hjemmeside og det er ikke oppdatert informasjon om det på skolens hjemmesider.
- Hverken ansatte i tjenestene eller andre vi intervjuet kan gi en god beskrivelse av hva slags oppfølgingstilbud Arendal kommune har til barn 7-12 år som strever psykisk, og vi fikk motstridende svar på hvem som hadde hovedansvar for dette.
 - Ansatte i ulike tjenester har ikke stillingsbeskrivelser eller liknende som kunne tydeliggjort den enkeltes arbeidsoppgaver/-område.
 - Flere ved forebyggende tjenester uttrykker usikkerhet om hvilket lovverk de jobber etter.
 - Det er uklar ansvarsfordeling mellom forebyggende tjenester og skolehelsetjenesten hvem som har ansvar for oppfølging av barn 7-12 år som strever. Det er ingen skriftlige rutiner/avtaler.
 - Ved gjennomgang av journal og samtaler finner vi lite spor av kontinuitet og samhandling i 13 av 15 saker. Foresatte beskriver at de må «stå på» for å få et tilbud, og tjenestene kjenner ikke til hvilke andre instanser som er inne i bildet.
 - Det mangler skriftlige rutiner for journalføring. Det er ikke mulig å gjenfinne i journal hvilke avtaler som er gjort når det gjelder oppfølging og ansvarsfordeling.
 - Psykisk helsetilbud til barn/forebyggende tjenester i Arendal kommune er ikke kjent blant fastlegene – de beskriver at de alltid henviser rett til Abup.
 - 3 av 15 saker var henvist fra andre enn fastlege – fastlegen var ikke oppgitt i henvisningen og kun 1 fastlege var kjent med henvisningen i forkant.
 - 3 av 15 henvisninger fra fastlege inneholdt opplysninger om barnets omsorgssituasjon.
 - 4 av 15 henvisninger inneholdt komparentopplysninger fra skole/PPT/skolehelsetjenesten eller andre.
 - Henvisninger fra barnevernstjenesten inneholdt lite helseopplysninger.
 - Ingen fastleger eller foresatte kjente til forebyggende tjenester – flere kjente til tidligere barne- og familieteamet.
 - Fastlegene beskrev at de ikke har samarbeid med skolehelsetjenesten.
 - Barn og unges psykiske helse/informasjon om tjenestetilbudet til barn i skolealder har ikke vært tema på almenlegemøter kommunelegen avholder.
 - Utarbeidet oversikt over kommunens tjenestetilbud (til «alle» pasientergrupper) som regelmessig sendes fastlegene inneholder ikke oversikt over tjenester til barn 7-12 år.
 - Det er ikke etablert faste arenaer for intern samhandling og samarbeid på tjenestenivå (utover Oppvekstteam).
 - Det mangler rutiner for samhandling

- Det er ikke planer for opplæring av nytilsatte i alle tjenester
- Brukererfaringer benyttes ikke i systematisk forbedringsarbeid
- Kvalitetsavvik blir ikke registrert og systematisert for bruk i forbedringsarbeid
- Den enkelte avdeling mangler rutiner på sentrale områder
- Det etterspørres ikke rapportering på bruk av ressurser

Avvik 2:

Kommunen sikrer ikke at barn 7 – 12 år med psykiske vansker får et faglig forsvarlig tilbud

Avvik fra følgende myndighetskrav

Hol § 4-1. Hol § 3-4. Fastlegeforskriften § 8. Internkontrollforskriften § 4.

Avviket bygger på følgende:

- Tilsynet fant ingen planer for oppfølging/tjenestetilbudet i journaler.
- Hverken forebyggende tjenester eller skolehelsetjenesten har rutiner for oppfølging (utover ordinær helsestasjonsprogram). Dette blir opp til den enkelte ansatte.
- Barn med sammensatte vansker kodes tilfeldig når det gjelder «oppfølgingsgruppe». De fleste kodes 0 også der de har/har behov for ekstra kommunal oppfølging fra f.eks Forebyggende tjenester. Høyere kodet oppfølgingsgrupper utløser ingen ekstra tiltak. Dette gjør at det ikke er mulig å lese ut fra journal om et barn trenger ekstra oppfølging.
- Det er ikke rutiner for å videreføre tiltak ved sykdom/ferieavvikling i Forebyggende tjenester.
- I journalgjennomgangen finner vi flere eksempler på at det gjøres avtaler om videre oppfølging fra skolehelsetjenesten eller forebyggende tjeneste uten at dette følges opp med ny avtale.
- Helsesøsters tilstedeværelse på skolen og mulighet til oppfølging utover det «ordinære» skolehelsetjenesteprogrammet varierer utfra den enkeltes kapasitet.
- Avtalt oppfølging utover «ordinært» skolehelsetjenestetilbud følges ikke opp ved fravær.
- Skolehelsetjenesten hadde i 2015 ikke kapasitet til å oppfylle kravene i Helsestasjonsveilederen. Bemanning ligger langt under norm i antall årsverk.
- Oppfølgingstilbud/gruppetilbud varierer fra skole til skole.
- De ulike tjenestene har ikke skriftlige rutiner for meldeplikt til barnevernstjenesten
- Manglende rutiner for systematisk samhandling, **jfr. funn under avvik 1.**

Merknad:

Arendal kommune har ikke gode rutiner for å sikre at barna blir hørt i saker som angår dem selv

I sakene vi undersøkte i tilsynet var barnet i liten grad snakket med før henvisning til Abup. Da tilsynet snakket med barna beskrev de andre problemstillinger enn henvisningsgrunn. Det fremgår heller ikke at foreldrene eller andre er spurt om hva barnet tenker rundt situasjonen. Dette er det ikke rutine å etterspørre ved henvisning til PPT, forebyggende tjenester eller oppvekstteam, og henvisningsskjemaer til alle instanser etterspør kun hva foresatte mener barnet trenger hjelp til.

Kommentar: I Barnekonvensjonens artikkel 12 er det klart slått fast at alle barn har rett til å si sin mening og bli hørt i saker som angår dem. Dette er også nedfelt i en rekke særlover. Grad av medvirkning og hvordan det skal ivaretas avhenger av barnets alder og sakens natur. Noen ganger bør man snakke direkte med barnet, mens andre ganger er det mer hensiktsmessig at foresatte eller andre voksne formidler «barnets stemme».

6. Vurdering av virksomhetens styringssystem

Kommunens styring er helt sentral for å sikre god samhandling og forsvarlige tjenester.. Kommunen skal planlegge, iverksette, evaluere og korrigere sine tiltak og tjenester for å sikre at disse er forsvarlige. Dette er en kontinuerlig og pågående prosess.

For å hjelpe barn som har, eller er i ferd med å utvikle, psykiske vansker er det ofte mange ansatte fra ulike instanser og fra ulike sektorer som vil være involvert. Dette gir en ekstra utfordring til styring. Kjennetegn på om kommunen gjennom sin internkontroll sikrer at tjenestene samarbeider vil være blant annet om de ansatte kjenner sin egen organisering, oppgavefordeling og samarbeidsordninger mellom tjenestene.

Tilsynet har avdekket at dette ikke er klart; ansatte kjenner ikke godt nok til eget ansvarsområde eller hva andre tjenester kan/skal bidra med inn i et samarbeid. De ulike tjenestene kjente i flere tilfeller ikke til hvilke andre tjenester som var involvert. Dette kan føre til at barn ikke får nødvendig hjelp til rett tid. Det kan videre føre til unødig stor eller feil ressursbruk ved at enkelte barn får tjenester fra flere uten at dette er koordinert og i et samarbeid.

Kommunen har satt av store ressurser til forebyggende tjenester i kommunen, uten at det rapporteres på ressursbruk eller er tydeliggjort hvilke tjenester avdelingen skal gi. Medarbeidere som i stor grad får definere sine arbeidsoppgaver selv bidrar til at det blir geografiske forskjeller på hvilke tilbud som gis.

Tilsynet viste at det mangler skriftlige rutiner på sentrale områder og dette gjør det vanskelig for ledelsen å følge med på om de tjenester som gis er forsvarlige. Det gir stor risiko for svikt, og for at oppfølgingen blir personavhengig. Manglende rutiner for bl.a journalføring,

gjennomgang og evaluering av saker, tilbakemelding/samarbeid med andre øker risikoen for brudd i oppfølgingen, og vi fant i tilsynet konkrete tilfeller av dette. Kommunen må ha en plan for implementering og for å sjekke at rutinene fungerer etter hensikt.

God kompetanse og oppdatert kunnskap hos alle ansatte er avgjørende for å gi et forsvarlig tilbud. Kommunen må ha oversikt over hvilken kompetanse de samlet sett har behov for, og ha en plan for hvordan de sikrer denne kompetansen. Høy faglighet gir tiltro og tillit hos hverandre, og øker mulighetene til å få til et godt samarbeid.

Ledelsen må ha tilstrekkelig innsikt i hva som fungerer bra og hva som bør forbedres, og setter i verk nødvendige forbedringstiltak ved behov. Virkemidler for systematisk overvåkning og gjennomgang av drift og resultater kan være intern rapportering, muntlig eller skriftlig, målrettet bruk av kommunens avvikssystem, eller mer systematiske gjennomganger som f eks interne revisjoner. Innhenting av erfaringer fra brukere av tjenesten kan også gi nyttig informasjon til forbedringsarbeid

Tilsynet har vist mangelfull styring og ledelse av tjenestene til barn og unge som strever. Det følges ikke med på at tjenestene fungerer som forutsatt og er tilstrekkelige for å gi et forsvarlig tilbud. Manglende styring gir en uakseptabel stor risiko for svikt i tjenestene til den enkelte og det sikres ikke likeverdig behandling og en god utnyttelse av kommunens ressurser.

7. Regelverk

Barnekonvensjonen, ratifisert i Norge 8. januar 1991

Lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten av 30. mars 1984 nr. 15

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester (hol) av 24. juni 2011 nr. 30

Forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten (internkontrollforskriften) av 20. desember 2002 nr. 1731

Forskrift om fastlegeordning i kommunene av 29. august 2012 nr. 842

8. Dokumentunderlag

Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og andre forhold av betydning som ble oversendt under forberedelsen av revisjonen:

- Organisasjonskart med beskrivelse av Arendal kommune administrative og faglige oppbygging
- Beskrivelse av Psykisk helse Forebyggende tjenester barn, unge og familier
- Oversikt over ansatte i Forebyggende tjenester
- Beskrivelse av Skolehelsetjenesten
- Oversikt over helsesøstre i skolehelsetjenesten fordelt på skole
- Program for skolehelsetjenesten
- Infobrev/kartlegging i forbindelse med førskoleundersøkelse
- Rutiner vedrørende barn som opplever dødsfall av familiemedlem

- Prosedyre og samtaleguide for gjennomføring av samtaler om kjønnslemlestelse og frivillig underlivsundersøkelse
- Beskrivelse av undervisningsopplegg for 5. klasse i Psykologisk førstehjelp
- Beskrivelse av «Utsikten» - Foreldre-barn-gruppe
- Referat fra møter i Helsestasjonsforum
- Rutinebeskrivelse Oppvekstteam 6-16 år, datert 09.11.12
- Oversikt over medlemmer i Oppvekstteam
- Oversikt over saker til drøfting med Abup
- Henvisningsskjema til Forebyggende tjenester
- Henvisningsskjema til Oppvekstteam
- Henvisningsskjema til Psykisk Helsevernet for barn og unge
- Brukerundersøkelse i barnevernstjenesten, datert 22.03.13
- Beskrivelse Avdeling Psykisk helse og rus – voksne
- Rutiner for «barn som pårørende»
- Beskrivelse av Spesialpedagogiske tjenester
- Retningslinjer for ressursteam
- Praksishåndbok for pedagogisk psykologisk tjenester (PPT)
- Henvisningsskjema til PPT
- Prosedyrer «Barn som pårørende», datert 15.09.16
- Rutiner for søknad om IP og/eller koordinator
- Brukerdokumentasjon avviksbehandling
- Årsrapport 2015 fra Enhet levekår
- Virksomhetsplan 2016 for Enhet levekår
- Aktivitetsplan kompetanse 2016 Enhet levekår
- Informasjon fra innbyggerportalen/Arendal kommunes nettside:
 - Bekymringsmelding
 - Forebyggende tjenester – samtaler, veiledning og hjelp
 - Skolehelsetjenesten
 - Årshjul skolehelsetjenesten
 - 3. klasse samtale / veiing og måling m/infobrev til foresatte
 - Helseopplysningsskjema
 - Kartleggingssamtale – barn/ungdom med utfordringer i forhold til vekt
- Kommunedelplan - Tidlig innsats for bedre levekår 2023

Journaldokumentasjon som ble gjennomgått før revisjonsbesøket:

- 30 henvisninger (med underlagsdokumentasjon) til Abup på pasienter 7-12 år fra Arendal kommune
- 15 journaler fra Abup
- 15 journaler fra fastlege
- 1 journal fra spesialist
- 15 journaler fra helsestasjon/skolehelsetjenesten
- 7 journaler fra forebyggende tjenester

Korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen:

- Varsel om tilsyn, datert 13.10.16
- Tilsvar fra Arendal kommune, datert 31.10.16
- Referat fra formøte
- Foreløpig program, datert 11.11.16
- Endelig program for tilsynsdagene, datert 22.11.16

Annen korrespondanse:

- Brev vedr. innhenting av henvisninger til Abup, datert 31.05.16
- Brev vedr. innhenting av journal fra Abup, datert 14.10.16
- Oversikt over behandlere fra Abup, datert 08.11.16
- Brev vedr. innhenting av dokumentasjon fra fastlegene/invitasjon til samtale, datert 25.10.16
- Invitasjon til samtaler til barn og foresatte, datert 25.10.16

9. Deltakere ved tilsynet

I tabellen under er det gitt en oversikt over deltakerne på åpningsmøte og sluttmøte, og over hvilke personer som ble intervjuet.

Navn	Funksjon / stilling	For- møte	Åpnings- møte	Intervju	Slutt- møte 08.12.16	Slutt- møte 21.12.16
Torill Skår	Kommunalsjef Helse og oppvekst	Syk	X	X	X	
Roar Aaserud	Kommunalsjef Pedagogiske tjenester	X			X	
Tora Halvorsen	Enhetsleder Levekår	X	X	X	X	X
Jan A. Tjønnvåg	Avdelingsleder Forebyggende tjenester barn, unge og familier	X		X		X
Aslaug Hustadnes	Avdelingsleder Helsestasjon	X	X	X	X	
Erik Werner	Kommuneoverlege			X	X	
Helene Rakeie	Kommuneoverlege	X		Sykt barn	X	
Iris Olsen	Enhetsleder Barnevern	X			X	
Øyvind Henriksen	Tidl. konst. barnevernsleder			X		
Inger Mari Sørvig	Enhetsleder Spesialpedagogiske tjenester	X				
Bjørnar Sørum	Leder PPT	X		X		
Liv Karin Engebretsen	Miljøterapeut (pedagog) Forebyggende tjenester		X	X		X

Anne Tveito	Miljøterapeut (psyk. sykepl) Forebyggende tjenester			X		X
Aud Svenningsen	Miljøterapeut (sosionom) Forebyggende tjenester			X		X
Johnny Ingebretsen	Miljøterapeut (barne- og ungdomsarbeider) Forebyggende tjenester			X		
Lisbeth Finsrud	Miljøterapeut (vernepleier) Forebyggende tjenester			X		X
Hege Skaali Løvdal	Miljøterapeut (bv.pedagog) Forebyggende tjenester			X		X
Kristine Reiersen	Miljøterapeut (bv.pedagog) Forebyggende tjenester					X
Christina Nesland	Miljøterapeut (fam. terapeut) Forebyggende tjenester					X
Hilde K Wold	Miljøterapeut (sosionom/ familieterapeut) Forebyggende tjenester					X
Kristina Nordaune	Miljøterapeut (helse- og treningsterapeut) Forebyggende tjenester					X
Torunn Bie	Miljøterapeut (klinisk sosionom/familieterapeut) Forebyggende tjenester					X
Maria Rosita Johnsen	Miljøterapeut (sosionom) Forebyggende tjenester					X
Tove Jansen	Miljøterapeut Forebyggende tjenester					X
Anja Andersen	Miljøterapeut (sykepleier) Forebyggende tjenester					X
Ole Andreas Jacobsen	Miljøarbeider Forebyggende tjenester					X
Anne Kendel	Psykolog Forebyggende tjenester			X		
Mari Rauk	Psykolog					X
Elisabeth Hopstock	Helsesøster Helsestasjon 40 % Forebyggende tjenester/60%		X	X		X
Eirin Mykland	Helsesøster, koordinator for Skolehelsetjenesten		X	X	X	
Ingvild H. Frestad	Helsesøster, Skolehelsetjenesten		X	X	X	
Ingrid Sofie T. Nordhus	Helsesøster, Skolehelsetjenesten		X	X		

Knut Hernes	Helsestasjonslege/ turnuslegeveileder			X		
Rune Håkon Johansen	Repr. oppvekstteam Barnevernstjenesten			Syk		
Ingebjørg Ytterdal	Repr. oppvekstteam PPT			X		
Janne Norli	Repr. oppvekstteam PPT			X		
Svein Liberg	Repr. oppvekstteam PPT			X		
Wenche Liberg	Rektor/repr. oppvekstteam skole			Syk		
Hasse Toreskaas	Rektor/repr. oppvekstteam skole			X		
Geir Erling Birkeland	Rektor/repr. oppvekstteam skole			X		
Dr. Mouland	Fastlege			X		
Dr. Svendsen	Fastlege			X		
Dr. Ahlqvist	Fastlege			X		
Dr. Tørå Dokka	Fastlege			Tlf.		
Dr. Haaversen- Westhassel	Fastlege			X		
Dr. Spikkeland	Fastlege			X		
Dr. Andersen	Fastlege			X		
Dr. Røhr	Fastlege			X		
Dr. Rørvik	Fastlege			X		
Dr. de Lange	Fastlege			X		
Sonja K. Lie	Enhetsleder Abup poliklinikk Arendal			X		
Eldrid Hestman	Psykologspesialist/teamleder (behandler for ett av barna)			X		
Marie R. Malming	Spesialpedagog (behandler for tre av barna) Abup			X		
Cecilie Gjære	Psykolog (behandler for tre av barna) Abup			X		
13 familier	9 barn, 19 foresatte			X		

Fra tilsynsmyndighetene deltok:

Anne Stiansen, revisjonsleder

Anne-Sofie Syvertsen

Tonje F. Valenzuela

Helene Frydenberg